

Mál nr. 207/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)

Skaðabótaábyrgð. Fjarskiptalög.

Gögn.

1. Málskot móttakið 3. júní 2024, ásamt ljósmyndum.
2. Bréf V, dags. 30. ágúst 2024, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 11. september 2024, ásamt fylgiskjölum.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 18. september 2024, ásamt ljósmynd.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að verktakinn X hafi unnið að niðurrifi fasteignar á vegum verkkaupans A. Við þær framkvæmdir, hinn 25. janúar 2023, fóru í sundur þrjú 50 mm stofnrör í eigu M. M greip þegar til aðgerða sem fólust í að grafa niður á rör og skipta því út ásamt því að blása nýjum strengjum í rörin og tengja þá í brunna. M telur að X beri skaðabótaábyrgð á tjóninu á grundvelli 86. gr. fjarskiptalaga nr. 70/2022 og á grundvelli sakarreglunnar. Vegna tjónsins hefur M gert kröfu í ábyrgðartryggingu X hjá V. Bótaskyldu var hafnað af hálfu V á þeim grundvelli að starfsmaður X hafi ekki sýnt af sér saknæma háttsemi þegar hann vann verkið. Hafnar M þessum röksemdum X. Strengurinn hafi verið auðkenndur með appelsínugulum merkingum og því vissi verktaki eða mátti vita hvar hann lá. Ríkt tilefni hafi verið til aðgæslu þegar sökkull hússins var rifinn, enda lá fyrir að lagnir væru þar nærri.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að starfsmaður X vann á gröfu við niðurrif húseignarinnar f.h. verkkaupans A. Starfsmaður X hafði ekki fengið upplýsingar frá A að þeir strengir sem farið var í lægju upp við sökkulvegg húseignarinnar eins og raun bar vitni eða að lega strengja M gætu ollið vandræðum við niðurrif húseignarinnar. Fulltrúar A höfðu verið í samtali við fulltrúa M um legu strengja á svæðinu og höfðu þeir ekki fengið þær upplýsingar frá fulltrúum M þrátt fyrir að fulltrúar A tilkynntu þeim að vinna við niðurrif húseignarinnar væri að hefjast og var X því í góðri trú þegar hann vann við niðurrifið. Sú vinna fólst einungis í greftri innan sökkuls húseignarinnar þar sem hann togaði sökkulana inn í grunninn og þurfti þar af leiðandi ekki graftarleyfi. Þar sem strengir í eigu M voru fastir upp við sökkulvegginn að X óafvitandi og lágu mjög grunnt, fór gröfumaður X í þá með þeim afleiðingum að þeir urðu fyrir tjóni. Í bréfinu kemur enn fremur fram að sakarreglan gildi og að sönnunarbyrði um sök X, orsakatengsl og önnur skilyrði sakarreglunnar hvíli alfarið á M. Þá er einnig byggt á því að verið var að vinna innan lóðarmarka og að X hafi aldrei grafið fyrir utan sökkul. Strengirnir hafi verið fastir upp við sökkulvegginn sem var langt innan lóðarmarka. Lega lagna hafi verið könnuð með jarðvinnu í huga. Starfsmenn X hafi ekki fengið fullnægjandi upplýsingar frá tengiliðum M um að strengir lægju upp við sökkulvegg húseignarinnar. Þá hafnar V því að X beri skaðabótaábyrgð á grundvelli 86. gr. laga um fjarskipti nr. 70/2022. Hafi lega strengsins verið merkt með einhvers konar úða þá hafi hann horfið undir snjó stuttu síðar. Sá X engar merkingar á staðnum. Hafi X ekki getað komist hjá tjóni þar sem hann mátti ekki vita að hann þyrfti að passa lagnir við niðurrifið þar sem hann var ekki að grafa utan sökkulveggjar við framkvæmdina og ekki verði annað séð en að lagnirnar hafi verið lagðar á minna en 20 cm dýpri. Því sé ljóst að X beri ekki skaðabótaábyrgð á umræddu tjóni á grundvelli 86. gr. laga um fjarskipti.

Í viðbótarathugasemdum M kemur fram að þann 15. desember 2022 kl. 14.00 hafi starfsmenn M gengið til fundar með verkefnastjóra framkvæmdarinnar. Tilgangur fundarins var að ræða vernd lagna M og annarra veitufyrirtækja á framkvæmdareitnum. Hafi eftirlitsmaður M farið í beinu framhaldi af fundinum á verkstað og merkt inn legu lagna M með appelsínugulri úðamálningu. Tjónsatburðurinn varð tæpum sex vikum eftir merkingarvinnu eftirlitsmanns M. Kvaðabréf lá einnig fyrir m.a. um legu lagna M frá Reykjavíkurborg sem fylgdi deiliskipulagsbreytingum þeim sem gerðar voru fyrir lóðina, dags. 25. maí 2022 og sýndi kvaðir um áframhaldandi legu strengjanna við verkstað. Jafnframt voru lagnirnar skilmerkilega merktar inn í opinberum gögnum í Borgarvefsjá og Luksjá Orkuveitunnar. Engin fordæmi séu fyrir því eða vitneskja um að jarðlagnir M hafi nokkurn tímann festar við neins

konar mannvirki, enda mikið óþarfaverk og skapar rask og vandkvæði ef færa eða eiga þarf við lagnirnar síðar meir.

Í viðbótarathugasemddum V kemur fram að af ljósmynd sem M lagði fram verði ekki annað séð en að lagnirnar liggi upp við sökkulvegginn og mun nær húseigninni en hnitsetning lagnarinnar gefur til kynna. Þá var verkkaupinn A upplýstur um það af fulltrúum M á umræddum fundi aðila að merking lagna á svæðinu í Borgarvefsjá væri ónákvæm og því ljóst að staðsetning lagnanna var ekki í samræmi við gögn. Þá er ítrekað að X hafði fengið þær upplýsingar frá fulltrúum A, þ.e. bæði byggingarstjóra og verkefnastjóra að ekki þyrfti að hafa áhyggjur af fjarskiptalögnum við niðurrifið og mátti hann treysta því að þær upplýsingar væru réttar enda komu þær frá A sem hafði setið fund með M þar sem tilgangur fundarins var að ræða vernd lagna. Þá var X ekki upplýst um að M hugðist merkja hvar lagnir lægju með appelsínugulum merkingum. Enginn á framkvæmdasvæðinu varð var við þegar það var gert eða að það hafði verið gert og lét M hvorki verkkaupann A né aðra verktaka á svæðinu ekki vita þegar því var lokið. Þar sem einungis vinna við niðurrif átti sér stað á þeim tíma er tjónið varð og jarðvegsvinna ekki byrjuð máttu aðilar því ekki vita að M hefði lokið merkingum lagna. Þá var snjór yfir svæðinu og mátti X því ekki vita að undir snjónum væru merkingar þar sem hann hafði ekki verið upplýstur um það og gat ekki séð þær við sjónskoðun.

Álit.

Umræddur strengur M fellur undir skilgreiningu 16. tl. 5. gr. laga um fjarskipti nr. 70/2022 og telst vera fjarskiptavirki. Í 3. mgr. 86. gr. sömu laga er að finna sakarlíkindareglu, en af henni leiðir að ef jarðrask eða aðrar framkvæmdir hafa leitt til skemmda á fjarskiptavirkjum eða truflana á rekstri þeirra skuli tjónvaldur þegar í stað tilkynna það til eiganda fjarskiptavirkisins. Þá er honum jafnframt skylt að bæta allt tjón sem af skemmdunum leiðir, bæði beint og óbeint, þar á meðal viðskiptatap, nema hann sýni fram á að ekki hafi verið komist hjá tjóni þó að fyllsta aðgæsla hafi verið sýnd. Bótaábyrgð þessi gildir skv. ákvæðinu ekki um lagnir sem lagðar eru á minna en 20 cm dýpi innan lóðarmarka fasteigna. Sönnunarbyrði þess að fyllstu aðgæslu hafi verið gætt hvílir því á X. Ekki er ágreiningur um að það var starfsmaður X sem stýrði skurðgröfunni sem olli tjóni á strengnum. Af hálfu X er í fyrsta lagi byggt á því að umræddur strengur hafi legið á minna en 20 cm dýpi. Ekki liggja þó fyrir neinar mælingar og verður ekki ráðið af fyrirliggjandi ljósmyndum að strengurinn hafi legið á minna en 20 cm dýpi. Í öðru lagi telur X að hann hafi sýnt fyllstu aðgæslu umrætt sinn. Hefur X upplýst að hann sat ekki samráðsfund með M þar sem rætt var um legu lagna og ákveðið var að eftirlitsmaður M myndi merkja legu þeirra. Kveðst X hafa treyst á upplýsingar sem hann fékk frá verkkaupanum A um að hann þyrfti ekki að hafa áhyggjur af fjarskiptalögnum við niðurrifið. Hefur X ekki lagt fram nein gögn því til staðfestingar að hann hafi fengið slíkar upplýsingar frá starfsmönnum A. Bar hann sjálfstæða skyldu á að sýna fyllstu aðgæslu við framkvæmdirnar. Verður ekki annað ráðið af ljósmynd sem tekin var á tjónsdegi en að gröfumaður X hafi grafið út fyrir ætlaðan sökkul fasteignarinnar á þeim stað sem lagnir M fór í sundur. Gögn frá M staðfesta að lega strengsins hafi verið merkt með appelsínugulri málningu þann 15. desember 2022. Hefur X ekki lagt fram gögn því til staðfestingar að merkingar M hafi ekki verið sýnilegar á þeim tíma sem leið frá því merkingar voru gerðar og fram að tjónsdegi. Þá lágu fyrir á tjónsdegi opinber gögn með hnitmerkingu af legu lagnanna og af þeim sést lega lagna M nálægt sökkulveggi fasteignarinnar. Ósannað verður að telja að lagnir M hafi verið festar við sökkulvegginn. Verður samkvæmt framansögðu að líta svo á að gröfumaður X hafi sýnt af sér gáleysi umrætt sinn er hann hóf að toga sökkla fasteignarinnar inn í grunninn með gröfunni áður en hann var búinn að kynna sér legu lagna í eigu M. Eins og mál þetta horfir við nefndinni sýndi X ekki fyllstu aðgæslu umrætt sinn og er bótaskylda þar af leiðandi fyrir hendi úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 8. október 2024.

rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir